

Echilibrul financiar

În procesul cunoașterii, o metoda de cercetare indispensabilă o reprezintă analiza, prin intermediul căreia se crează nu numai posibilitatea cercetării lucrurilor și a fenomenelor, ci se descoperă, structura se verifică și se stabilesc legăturile de cauzalitate, factorii care le generează și se pot lua decizii pentru activitățile viitoare. În toate domeniile științei, analiza joacă rolul unui mijloc necesar cunoașterii ca metoda de cercetare.

În România ultimilor ani, știința economică a făcut pași serioși înainte în ceea ce privește perfecționarea metodelor de analiză economico-financiară a întreprinderilor în contextul trecerii la economia de piață. A fost deschis un câmp larg cercetărilor în domeniul economic și au fost introduse procedee și concepte noi de analiză utilizate curent în țările cu o economie de piață avansată cum ar fi: fondul de rulment, necesarul sau deficitul de fond de rulment, fluxul de numerar, etc...

O analiză economico-financiară pertinentă este îndreptată către evaluarea aptitudinii întreprinderii de a genera surplusuri monetare care îi garantează echilibrul financiar și dezvoltarea.

Echilibrul financiar poate fi definit prin capacitatea întreprinderii de a-și asigura plata fără întrerupere a datoriilor contractate anterior, inclusiv a datoriilor curente generate de realizarea obiectului de activitate, sau de legislația fiscală, din încasarile sale, astfel încât aceasta să poată evita riscul de faliment.

Mentținerea echilibrului financiar constituie condiția esențială a supraviețuirii întreprinderii. De altfel, echilibrul evocă ideea de armonie între diferitele elemente ale unui sistem, ceea ce în domeniul financiar reprezintă armonizarea resurselor cu nevoile. Analiza echilibrului financiar se poate realiza pe baza bilanțului contabil fundamentat pe cele două concepții de elaborare ale acestuia: patrimonială și financiară. Dacă bilanțul contabil reflectă starea patrimonială a întreprinderii la un moment dat (începutul și sfârșitul exercitiului financiar), contul de profit și pierdere sintetizează rezultatul fluxurilor economice și financiare de intrare, prelucrare și ieșire aferente perioadei analizate. Rentabilitatea întreprinderii și noua ei stare patrimonială se vor reflecta în rezultatul net al exercitiului sub forma de profit sau pierdere, informație comună a bilanțului și a contului de profit și pierdere.

Informațiile continuate în cele două documente sunt completate de anexe care oferă explicațiile necesare unei mai bune înțelegeri a bilanțului și a contului de profit și pierdere, aducând totodată clasificări privind politicile întreprinderii în materie de investiție, de finanțare, de fiscalitate, de evaluare patrimonială precum și asupra istoricului activității sale. Deci, anexa îndeplinește atât un rol explicativ, cât și rolul de instrument complementar bilanțului și contului de profit și pierdere.

Evaluarea surplusului monetar degajat de activitatea de exploatare sau a surplusului monetar global ce are drept conținut: capacitatea de autofinanțare sau cash-flow-ul global furnizează informații privind performanțele economice ale unei întreprinderi, precum și capacitatea sa de reconstituire a resurselor proprii care pot ameliora autonomia și echilibrul financiar. Evoluția acestora are incidență asupra echilibrului financiar dinamic pus în evidență de tablourile fluxurilor financiare, care permit integrarea analizei performanțelor asupra condițiilor de finanțare și de apreciere a echilibrelor financiare pe termen scurt și lung.

Studiul de caz privind analiza echilibrului financiar s-a realizat pe exemplul Societății Comerciale “Dobrogea” S.A. Constanta fiind puși în evidență principalii indicatori prin intermediul cărora poate fi apreciată activitatea desfășurată de întreprindere pe parcursul a trei exerciții financiare consecutive.

Capitolul I

Analiza echilibrului financiar

1.1. Teoria echilibrului financiar

Analiza financiară are ca obiect evaluarea politicii financiare a întreprinderii într-o perioadă trecută și facilitarea luării în cadrul acesteia a unor decizii viitoare. Analiza financiară investighează două domenii importante:

- echilibrul financiar;
- rentabilitatea.

Echilibrul financiar, într-o manieră generală evocă ideea de armonie dintre diferitele elemente ale unui sistem, ceea ce în domeniul financiar reprezintă armonizarea resurselor cu nevoile. Echilibrul financiar poate fi definit prin capacitatea întreprinderii de a-și asigura din încasările sale plată fără întrerupere a datoriilor curente generată de realizarea obiectului sau de activitate sau de legislația fiscală, astfel încât, aceasta să poată evita riscul de faliment.

Mentineră echilibrului financiar constituie condiția esențială a supraviețuirii întreprinderii, iar aprecierea echilibrului financiar trebuie să țină seama de condițiile concrete ale apariției incapacității de plată.

Analiza statică a echilibrului financiar se realizează pe baza bilanțului contabil, ce se fundamentează pe cele două concepte de elaborare ale acestuia: patrimonială și funcțională.

Conceptia originală despre bilanț este cea patrimonială. Din punct de vedere economic, activul și pasivul bilanțier sunt expresia aceleiași realități economice și anume a capitalurilor de care dispune la un moment dat unitatea patrimonială. În bilanț, capitalurile sunt prezentate corespunzător celor două laturi ale sale, din punct de vedere al originii acestora. Activul explicitează modul de utilizare al resurselor, respectiv al capitalurilor puse la dispoziția unității, pe când în pasiv se regăsesc sursele de finanțare ale întreprinderii constituite în principal din capitaluri proprii și datorii. Această modalitate de prezentare a utilizărilor și a resurselor de care dispune la un moment dat întreprinderea face posibilă existența acelui echilibru valoric între utilizări sau active patrimoniale și resurse sau pasive patrimoniale. Astfel, ecuația economică a bilanțului apare sub forma:

$Utilizări = Resurse,$

iar relația $Activ = Pasiv$ constituie relația de echilibru și eficiență care operează bilanțul.

Sub aspect juridic, bilanțul sintetizează starea patrimonială privită ca un ansamblu de drepturi și angajamente ale titlurilor de patrimoniu la un moment dat.

Activul bilanțier reflectă elementele patrimoniale ce aparțin proprietarului sau drepturi patrimoniale, în timp ce pasivul bilanțier evidențiază ceea ce datorează terților sau angajamentele patrimoniale. Potrivit concepției patrimoniale privind întreprinderea, aceasta apare ca o entitate economico-juridică ce posedă un patrimoniu inventariat în activul și pasivul bilanțier.

La data încheierii unui exercițiu financiar, expresia valorii patrimoniale a întreprinderii o reprezintă activul net contabil, respectiv capitalurile proprii determinate ca diferență între

activul total si datoriile totale contractate sau prin insumarea capitalului social, rezultatului si a rezervelor ce se cuvin actionarilor.

Analistii financiari utilizeaza, pornind de la abordarea juridica a bilantului, conceptul de situatie neta, care reprezinta valoarea drepturilor pe care le posedea proprietarii asupra entitatii patrimoniale, altfel spus valoarea datoriilor intreprinderii fata de proprii asociati.